

Pentaksiran  
dalam  
Bilik Darjah



# Pentaksiran dalam Bilik Darjah

Vincent Pang  
Denis Lajium

**PENERBIT UNIVERSITI MALAYSIA SABAH**

Kota Kinabalu • Sabah • Malaysia

<http://www.ums.edu.my>

2017

---

Ahli Majlis Penerbitan Ilmiah Malaysia (MAPIM)

© Universiti Malaysia Sabah, 2017

Hak cipta terpelihara. Tiada bahagian daripada terbitan ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau dikeluarkan ke dalam sebarang bentuk sama ada dengan cara elektronik, gambar serta rakaman dan sebagainya tanpa kebenaran bertulis daripada Penerbit Universiti Malaysia Sabah, kecuali seperti yang diperuntukkan dalam Akta 332, Akta Hak Cipta 1987. Keizinan adalah tertakluk kepada pembayaran royalti atau honorarium.

Segala kesahihan maklumat yang terdapat dalam buku ini tidak semestinya mewakili atau menggambarkan pendirian mahupun pendapat Penerbit Universiti Malaysia Sabah. Pembaca atau pengguna buku ini perlu berusaha sendiri untuk mendapatkan maklumat yang tepat sebelum menggunakan sebarang maklumat yang terkandung di dalamnya. Pandangan yang terdapat dalam buku ini merupakan pandangan ataupun pendapat penulis dan tidak semestinya menunjukkan pendapat atau polisi Universiti Malaysia Sabah. Penerbit Universiti Malaysia Sabah tidak akan bertanggungjawab terhadap sebarang masalah mahupun kesulitan yang timbul, sama ada secara menyeluruh atau sebahagian, yang diakibatkan oleh penggunaan atau kebergantungan pembaca terhadap kandungan buku ini.

Perpustakaan Negara Malaysia      Data Pengkatalogan-dalam-Penerbitan

Pang, Vincent, 1959-

Pentaksiran dalam Bilik Darjah / Vincent Pang, Denis Lajium.

Includes index

Bibliography: page

ISBN 978-967-0582-55-9

1. Education evaluation. 2. Educational tests and measurements.

I. Denis Lajium, 1977-. II. Judul.

371.26

Muka taip teks:	Minion Pro
Saiz taip teks dan <i>leading</i> :	11/14 poin
Diterbitkan oleh:	Penerbit Universiti Malaysia Sabah Tingkat Bawah, Perpustakaan Universiti Malaysia Sabah Jalan UMS 88400 Kota Kinabalu, Sabah.
Dicetak oleh:	Percetakan CCS Sdn. Bhd. P. O. Box 21760 88775 Kota Kinabalu, Sabah.



<b>Bab 4</b>	<b>MERANCANG PENGUJIAN</b>	<b>67</b>
	Menentukan Tujuan Ujian Analisis Kandungan Jadual Spesifikasi Ujian Membina Item Ujian Rumusan	
<b>Bab 5</b>	<b>PEMBINAAN ITEM UJIAN</b>	<b>89</b>
	Ujian Objektif Ujian Subjektif Rumusan	
<b>Bab 6</b>	<b>PENTADBIRAN UJIAN</b>	<b>109</b>
	Penyusunan Item Ujian Respons Ujian Arahan dan Maklumat Ujian Persekitaran Ujian Rumusan	
<b>Bab 7</b>	<b>KAEDAH PEMARKAHAN</b>	<b>119</b>
	Kaedah Analitik Kaedah Pemarkahan Holistik Rumusan	

<b>Bab 8</b>	<b>STATISTIK ASAS</b>	<b>127</b>
	Taburan Skor Pengumpulan Skor Mentah dalam Selang Kelas Ukuran Kecenderungan Memusat Ukuran Kebolehubahan Taburan Normal dan Sisihan Piawai Rumusan	
<b>Bab 9</b>	<b>INTERPRETASI SKOR UJIAN</b>	<b>151</b>
	Interpretasi Skor Ujian melalui Rujukan Kriteria Interpretasi Skor Ujian melalui Rujukan Norma Skor Piawai Rumusan	
<b>Bab 10</b>	<b>ANALISIS ITEM</b>	<b>161</b>
	Indeks Kesukaran Indeks Diskriminasi Analisis Pilihan Jawapan Rumusan	
<b>Bab 11</b>	<b>PENILAIAN MELALUI PORTFOLIO</b>	<b>171</b>
	Rasional Penggunaan Portfolio Pembinaan Portfolio Panduan Penilaian Portfolio Peringkat Penilaian Portfolio Rumusan	

**Bab 12 PELAPORAN PENILAIAN**

**179**

Prinsip Pelaporan Keputusan Penilaian  
Bentuk-bentuk Pelaporan Penilaian  
Rumusan

*Rujukan*

*Indeks*



## SENARAI JADUAL

<b>Jadual</b>		<b>Muka surat</b>
2.1	Aras-aras domain kognitif	25
2.2	Definisi aras Taksonomi SOLO	32
2.3	Contoh item mengikut Taksonomi SOLO dalam kemahiran membaca	33
2.4	Contoh item matematik mengikut Taksonomi SOLO	34
2.5	Struktur dimensi pengetahuan	37
2.6	Struktur dimensi proses kognitif	38
2.7	Aras-aras domain afektif	41
2.8	Aras domain psikomotor	46
4.1	Perbandingan antara jenis ujian	73
4.2	Analisis kandungan bagi topik tindak balas redoks	74
4.3	JSU bagi ujian 30 item dalam topik tindak balas redoks	75
4.4	Agihan masa pengajaran untuk tajuk tindak balas redoks	77
4.5	Perbandingan antara format item ujian	80
7.1	Pertimbangan memberi gred berdasarkan skala nominal	123
8.1	Skor mentah	128
8.2	Jadual taburan frekuensi	128
8.3	Taburan frekuensi kumulatif	130
8.4	Pengumpulan skor-skor selang kelas	132
9.1	Kriteria skor	153
10.1	Pentafsiran item berdasarkan IK	162
10.2	Pentafsiran item berdasarkan ID	164
10.3	Jadual penentuan IK dan ID ujian bahasa Inggeris Tingkatan Satu	165
10.4	Jadual analisis pilihan	168
12.1	Kenyataan yang sesuai dan tidak sesuai untuk memberikan komen	182

## SENARAI RAJAH

Rajah		Muka surat
1.1	Prosedur penilaian	6
1.2	Hubungan antara pengujian, pengukuran, pentaksiran dan penilaian	7
1.3	Perkaitan antara domain penilaian dan objektif pengajaran dan isi pelajaran	8
1.4	Penilaian dan domain penilaian	8
1.5	Proses penguasaan pembelajaran	10
1.6	Peranan penilaian sumatif dalam pengajaran	12
1.7	Proses penguasaan pembelajaran Tingkatan Empat	13
1.8	Proses penguasaan pembelajaran KBSM bagi Tingkatan Empat dan Lima	14
1.9	Interpretasi Rujukan Norma dan Rujukan Kriteria	15
1.10	Taburan skor URN	16
2.1	Objektif pengajaran kimia	20
2.2	Perkaitan antara objektif, pengajaran dan pembelajaran dan penilaian	23
2.3	Jadual taksonomi	39
2.4	Jadual taksonomi bagi topik tindak balas redoks	40
3.1	Kesahan ujian	54
3.2	Pensampelan item	55
3.3	Kaedah kestabilan	59
3.4	Kaedah bentuk sama	60
3.5	Kaedah uji semula-bentuk sama	60
4.1	Pengelasan item ujian	78
4.2	Proses pembinaan JSU	83
5.1	Jenis ujian objektif	90
5.2	Senarai semak bagi ujian subjektif	103
5.3	Kesan <i>halo</i>	106
5.4	Kesan <i>horn</i>	106
6.1	Kompleksiti item ujian	111

6.2	Contoh ruangan jawapan dalam kertas ujian	113
6.3	Contoh kertas jawapan objektif	114
8.1	Graf garis	129
8.2	Lengkung frekuensi kumulatif	130
8.3	Lengkung frekuensi kumulatif bagi data terkumpul	133
8.4	Histogram dan poligon	134
8.5	Lengkung frekuensi	134
8.6	Taburan simetri	140
8.7	Lengkung taburan pencong positif	141
8.8	Lengkung taburan pencong negatif	141
8.9	Perbandingan taburan normal dengan sisihan piawai yang berbeza	146
8.10	Perbandingan taburan normal dengan min yang berbeza	146
8.11	Taburan normal dan sisihan piawai	147
8.12	Luas di bawah lengkung dari min	147
8.13	Luas di bawah lengkung antara sisihan piawai	148
8.14	Luas di bawah lengkung dan frekuensi kumulatif peratusan	148
9.1	Perkaitan antara skor mentah dan skor piawai	157
9.2	Taburan skor mentah dan skor piawai	158
11.1	Peta perkembangan pelajar dalam mempelajari 'ejaan'	176
11.2	Proses analisis	177
12.1	Contoh kad laporan pelajar	183
12.2	Format lajur dalam MS Excel untuk percantuman dengan dokumen melalui Mail Merge	184
12.3	Membuka sumber data	184
12.4	Menyelitkan Merge Field	185
12.5	Dokumen dengan Merge Field	186
12.6	Melihat data yang diselitkan	186
12.7	Menjana dokumen tercantum	187
12.8	Memilih penerima	187

## PRAKATA

Pentaksiran pembelajaran merupakan suatu aspek pendidikan yang penting kerana ia adalah mekanisme yang menjamin kualiti pendidikan yang diberikan kepada anak bangsa. Buku ini mempersembahkan konsep dan teori pentaksiran pembelajaran, di samping memberi panduan praktikal yang membolehkan pentaksiran dilaksanakan dengan lebih bersistem dan berkesan. Pentaksiran pembelajaran yang berkesan seterusnya akan menyumbang kepada pengajaran dan pembelajaran yang efektif.

Buku ini merangkumi aspek-aspek penting dalam pentaksiran pembelajaran. Dalam bahagian awal buku ini, konsep-konsep asas dalam pengukuran, pentaksiran dan penilaian diperkenalkan. Seterusnya, buku ini menjelas dan membincangkan mengenai perancangan dan pelaksanaan proses-proses pentaksiran dan penilaian. Hal ini termasuklah objektif pengajaran dalam penilaian, prinsip asas pengujian, merancang penilaian, pembinaan item ujian, pentadbiran ujian dan juga kaedah pemarkahan. Buku ini juga menyentuh aspek penilaian melalui portfolio dan pelaporan penilaian. Dalam setiap bab, semak sendiri disediakan agar pembaca dapat menilai kefahaman sendiri.

Pentaksiran pembelajaran merupakan sebahagian daripada tugas seorang guru. Buku ini sesuai digunakan untuk pelajar dan sarjana pelbagai peringkat pengajian di universiti dan institut pendidikan guru (IPG). Guru, jurulatih dan pensyarah di institusi pendidikan pada semua peringkat juga boleh menggunakan buku ini sebagai panduan untuk meningkatkan kefahaman dan amalan profesional mereka.

Kami ingin mengambil kesempatan untuk merakamkan ucapan setinggi terima kasih kepada semua pihak yang terlibat dalam menjayakan penerbitan buku ini.

**Vincent Pang**

**Denis Lajium**

Fakulti Psikologi dan Pendidikan

Universiti Malaysia Sabah

2017